

Türk Tabipleri Birliği

Turkish Medical Association

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĐI
ANKARA

4288/2023

26.07.2023

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĐI
ANKARA

Cumartesi Anneleri/İnsanları, zorla kaybedilen yakınlarının akıbetini sormak, zorla kaybetmelerin sonlanması ve silsile içindeki sorumluların cezalandırılması talebi ile son derece haklı ve meşru çabalarını 28 yıldır ısrarla sürdürmektedir. Ne var ki, Galatasaray Meydanı'ndaki hakikat ve adalet talebiyle gerçekleştirdikleri barışçıl buluşmaları beş yıldır kolluk görevlilerinin şiddeti ile engellenmektedir.

Anayasa Mahkemesi (AYM), Cumartesi Annelerinin/İnsanlarının Galatasaray Meydanı'ndaki bu buluşmalarıyla ilgili 2023 yılı içinde, “**grubun kaybolan yakınlarının bulunması ve kamuoyunda farkındalık yaratılması amacıyla yönelik oturma eylemi ve basın açıklaması yapmak istemesi demokratik bir toplumda saygı ile karşılanmalıdır**” gerekçesi ile, “**Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının İHLAL EDİLDİĞİ ve Kararın bir örneğinin yeni ihlallerin önlenmesi için Beyođlu Kaymakamlığına GÖNDERİLMESİ**” hükmünü içeren iki ayrı karar vermiştir.

AYM'nin bu açık kararlarına rağmen Cumartesi Anneleri/İnsanları, Galatasaray Meydanı'na her çıkışlarında etrafları kalkan taşıyan kolluk görevlileri tarafından çevrilerek tecrit edilmekte, ters ya da düz kelepçe, kaba dayak vb. işkence ve diğer kötü muamele düzeyine ulaşan uygulamalar ile keyfi bir şekilde gözaltına alınmaktadırlar. Beyođlu Kaymakamlığı'nın ve İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün bu karara uymayı reddetmesi, ihlalde ısrar anlamına gelmekte ve AYM kararında da hatırlatıldığı gibi Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının özünü ortadan kaldırmaktadır.

Bununla birlikte; küresel ortalama sıcaklıkların rekor düzeye ulaştığı bir dönemde, Türkiye'de de etkili olan ve bir halk sağlığı sorunu haline gelen aşırı sıcaklara yönelik devletin tüm ilgili kurumlarının acil önlemler alması gerekirken, AYM kararına aykırı ve keyfi bir şekilde gözaltına alınan Cumartesi Annelerinin/İnsanlarının bir de bu iklim koşullarında, aşırı sıcaklar sürerken saatlerce kapalı araçların içinde bekletilmesi işkence ve diğer kötü muamele yasağının ihlalidir. Zira hatırlatmak isteriz ki, genellikle insanların hayatlarını rahat bir biçimde sürdürebildikleri hava sıcaklığı, 17°C ile 31°C arasındadır. Aşırı sıcaklık artışının insan sağlığı üzerine ciddi olumsuz etkileri olmaktadır. Aşırı sıcaklar, sıcak çarpması, ısı senkopu, ısı krampları gibi sıcakla doğrudan ilişkili bir dizi hastalığa neden olabilir. Ancak, asıl tehlike aşırı sıcakların mevcut kronik hastalıkların kontrolünü zorlaştırarak ağırlaşmasına, dolayısıyla hastane başvurularının artmasına, hatta ölüme neden olmasıdır. Yaşlı bireyler, küçük çocuklar ve bebekler, hamileler, kronik hastalığı olanlar ve açıkta çalışanlar daha

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 / 17 - 23, 06570 Maltepe - Ankara / Türkiye
Tel: (+90 312) 231 31 79 | Faks: (+90 312) 231 19 52 - 53 | e-posta: ttb@ttb.org.tr | http://www.ttb.org.tr

fazla risk altındadır.¹ Mevsimsel ortalama sıcaklıklarda görülen en küçük farklılıklar bile artan hastalık ve ölümlerle ilişkilidir. Aşırı sıcaklıklar, kardiyovasküler, solunum ve serebrovasküler hastalık ve diyabetle ilgili durumlar dahil olmak üzere kronik sağlık sorunlarını da kötüleştirebileceğinin altını çizmek isteriz.²

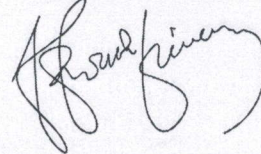
Öte yandan araç içlerinde sıcaklık çok kısa sürede çok yüksek değerlere ulaşmaktadır. Zira güneşin yol açtığı kısa dalga enerjisi çarptığı nesnelere ısıtır ve aracı oluşturan nesnelere (ör. ön panel, direksiyon simidi, çocuk koltuğu) çevredeki havayı iletim ve ısı yayımı yoluyla ısıtır ve ayrıca aracın içinde hapsolmuş havayı ısıtmada çok etkili olan uzun dalga radyasyonu (kırmızı) yayar. Araç içlerindeki sıcaklık artışı araç içinde geçen süre ve ortam sıcaklıkları ile doğrudan orantılıdır. Bu alandaki çalışmalar araç içi sıcaklıkların 2 ila 4 saat sonra içinde bulunulan ortam sıcaklığından yaklaşık 50-55 °F [27,8-30,6 °C] yükseldiğini ortaya koymaktadır.³ Ki bu durumda ortam sıcaklığının, 22 Temmuz 2023 tarihinde İstanbul'da olduğu gibi, 32,2 °C olduğunu koşullarda 2 ila 4 saat sonra araç içi sıcaklığının en az 60 °C'ye ulaştığı anlamına gelmektedir. Bu nedendir ki, araç içerisinde bırakılan herhangi bir canlı ısıyla ilgili ciddi hastalık ve hatta ölüm riski altındadır.

Hiç kimsenin pencereleri açık dahi olsa kapalı araçlarda kalmaması/bırakılmaması gerekirken kimileri ileri yaşta ve kronik sağlık sorunları olan Cumartesi Annelerinin/İnsanlarının en son olarak 22 Temmuz 2023 tarihinde olduğu gibi yaklaşık 3 saat (kimi haftalar daha fazla sürede) kabul edilemez bir şekilde araç içinde bekletilmeleri yoluyla açıkça işkence ve diğer kötü muamele suçu işlenmektedir. Söz konusu araçlar gözaltına alınan kişilerin hastaneye ve gözaltı merkezlerine nakli için kullanılmaktadırlar ve nezarethane işlevini üstlenecek koşullara sahip değildirler. Nezarethane koşulları da hiçbir şekilde insan onuruna ve sağlığına aykırı olamaz.

Hiç kimseye işkence ve kötü muamele yapılamayacağını, bunun Türkiye'nin de altına imza attığı uluslararası sözleşme ve belgelerde mutlak olarak yasaklandığını bir kez daha özellikle hatırlatmak isteriz. İşkence ve diğer kötü muamele iddialarının derhal etkin bir şekilde soruşturulması ve sorumluların yargı önüne çıkarılması konusunda süreci yakından takip edeceğimizi de ayrıca belirtmek isteriz.

Türk Tabipleri Birliği'nin 6023 sayılı kanun uyarınca mesleki yükümlülük, etik değerler çerçevesinde işkence ve kötü muamele ile mücadele etme ve halk sağlığını korumakla görevli olması nedeniyle, kişilerin sağlığına zarar veren kötü muamele ve işkenceye varan bu uygulamaların çalışma alanımıza girdiğini ve bu uygulamaların sonlandırılması için mücadele ettiğimizi hatırlatır, Cumartesi Annelerinin/İnsanlarının barışçıl buluşmalarını engelleyen hukuka aykırı müdahalelere derhal son verilmesini, ilgili kolluk görevlilerini hakkında idari ve adli soruşturma başlatılması ve gerekli uyarıların yapılmasını talep ederiz.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı
TTB Merkez Konseyi
Başkanı

1 https://www.ttb.org.tr/haber_goster.php?Guid=a6f6c1ec-20bc-11ee-b527-1d7f2743da7c

2 <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-heat-and-health>

3 https://www.noheatstroke.org/vehicle_heating.htm